

HOE OM TE GAAN MET INFLATIE IN HET FINANCIËEL ADVIES?

Veel consumenten denken dat de noodzaak tot aflossen door inflatie afneemt. Inflatie holt immers de schuld op lange termijn uit. Zoveel mogelijk aflossingsvrij lenen verdient dus de voorkeur. Waarheid of te kort door de bocht?

Met prijsinflatie wordt in dit artikel de algemene prijspeilstijging bedoeld. Het CBS publiceert maandelijks het CPI (Consumenten Prijs Index cijfer). Deze index is een samengesteld gewogen gemiddelde van verschillende prijsstijgingen zoals woning, voedsel, vervoer, ontspanning etc. Om vervolgens de index van Nederland te vergelijken met andere lidstaten bestaat de HICP (Harmonised Index of Consumer Prices) ofwel de ECB inflatie index. De ECB streeft naar een inflatie van rond om de 2% als 'smeermiddel' voor de economie. Over de wijze waarop deze index wordt berekend, bestaat onenigheid omdat bepaalde producten en diensten zoals olie, sigaretten en belastingen door lidstaten uit de index werden geweerd. De adviseur zou zich de vraag kunnen stellen of deze index wel representatief is voor de werkelijke inflatiebeleving van de consument, immers zijn belang is dat de koopkracht gelijke tred houdt met de inflatie.

Koopkracht

Grofweg zouden we de markt in vier delen kunnen knippen, de groep met sociale uitkeringen, werknemers in dienst van overheid of hieraan trendvolgend, werknemers vallende onder CAO afspraken en overige werknemers veelal in het klein MKB waarbij zelf wordt onderhandeld over het loon. De vraag is dus of de consument zelf enig beeld heeft van een mogelijke jaarlijkse loonaanpassing waarbij het netto besteedbare inkomen

haar koopkracht zal behouden. Dit geldt niet alleen voor het actieve loon, maar ook voor het arbeidsongeschiktheids-, nabestaanden- en ouderdomspensioen. De adviseur dient te beseffen dat, zo er al aanpassing is van het inkomen, dit nog geen garantie voor inflatiebestendigheid is.

Inflatie verlaagt schuld

Een consument met een aflossingsvrije hypotheek van € 200.000 kent na 30 jaar met een inflatie van 2,5% per jaar een schuld van circa € 95.200. Voor deze schuldafname van 52% hoeft hij niets te doen. Vooropgesteld dat zijn inkomen een gelijke koopkrachtstijging heeft gekend in relatie tot deze inflatie, anders heeft deze schuldverlaging voor hem geen of minder 'voordeel'. Daarnaast speelt dat spaargeld boven de vrijstelling, waarover, stel, 4% wordt verkregen, na de VRH heffing en een inflatie van 2,5% een reële winst van 0,3% kent. De impact van inflatie werkt dan ook aan beide kanten door. In dat kader kan de discussie over de noodzaak tot aflossing van de lening, niet los worden gezien van de inflatiebestendigheid van het werkelijk besteedbaar inkomen en vermogen.

Omgekeerde werking

De afname van de schuld door inflatie kent als basis de werking van de samengestelde rente. Dit kenmerk wordt omgekeerd ingezet bij een (bank)spaarhypotheek. Hierbij wordt

over de rente, die op het kapitaal wordt bijgeschreven, maar niet wordt opgenomen, ook weer rente vergoed. Daardoor groeit het vermogen niet lineair maar met een steeds meer stijgende curve (exponentieel). De periodieke inleg leidt tot een eindwaarde om de lening af te lossen. Zowel tijdens de looptijd als op de einddatum neemt door inflatie de inleg af. Overigens is een praktisch hulpmiddel voor de adviseur de 72-methode die aangeeft hoe lang het ongeveer duurt voordat een bedrag verdubbelt, namelijk 72 delen door het rendement per jaar. Bij een gemiddeld rendement van bijvoorbeeld 6% dus 12 jaar. Zo bezien is er dus een argument voor vermogensopbouw omdat door inflatie juist de waarde van de inleg afneemt.

De 72-methode is een praktisch hulpmiddel voor de adviseur

Beleggen en inflatie

Volgens modellen dienen we, om reële winst te maken bij de opbouw van vermogen, te kiezen voor aandelen. De laatste 109 jaar hebben aandelen na alle ups en downs 8,2% opgeleverd (5,2% na inflatie), obligaties 4,8% (1,4% na inflatie) en spaargeld 4% (0,7% na inflatie). Beleggen in aandelen betekent meer rendementsverwachting voor het te nemen

risico t.o.v. een risicovrije obligatie en de belegger wenst daarvoor beloond te worden, uitgedrukt in risicopremie dus 4,2%. Ook een beoordeling over de afgelopen 30 jaar betekent dat de beste keuze achteraf aandelen is geweest.

Het afgelopen jaar bleek deze 'statistische wetenschap' met haar waarschijnlijkheidsberekening (in 95% van de gevallen, plus of min 2 x standaarddeviatie) discutabel en conflicterend met het risicoprofiel maar vooral perceptie van de klant. Beeldvorming tussen vermogensopbouw en inflatie is nodig. Mogelijk dat meer

financiële instellingen, analoog aan de zorgplicht bij pensioenbeleggingen, hun life cycle fondsen koppelen aan vermogensopbouw en op die wijze het risico laten afnemen naarmate de einddatum nadert. Beseft dient te worden dat het de vraag blijft of inflatie hiermee wordt gecompenseerd.

Conclusie

Inflatie meenemen in het financiële plan betekent een beter advies maar verliest toegevoegde waarde zonder beeldvorming van de werkelijke koopkracht en

vergt duidelijke uitleg naar de consument. De indruk dat de noodzaak tot aflossen door inflatie afneemt, is dan ook slechts een halve waarheid.

Aloys Harmsen MFP FFP CPC

Verbonden aan Financieel Advies Centrum
Oost Gelderland BV

DE GEWIJZIGDE SUCCESSIEWET: SCHENK- EN ERFBELASTING

DE NIEUWE SUCCESSIEWET IN HET HYPOTHEEKADVIES

Op 1 januari 2010 veranderen de tarieven en vrijstellingen in de Successiewet ingrijpend. Daarnaast zijn er andere inhoudelijke wijzigingen die van invloed kunnen zijn op het hypotheekadvies. Dit geldt ook voor reeds verstrekte hypotheekadviezen. Zoals bij overlijden, in de vorm van de nieuwe partnervrijstelling bij overlijden en de gewijzigde successiebelasting over de overlijdensuitkering bij huwelijkse gemeenschap van goederen (gelijk geregistreerd partnerschap). Maar neem ook de gewijzigde schenkbelasting bij direct opeisbare renteloze of laagrentende leningen en de verruimde eenmalige schenkingsvrijstelling aan kinderen voor de aanschaf van een eigen woning.

Partnervrijstelling bij overlijden vanaf 2010

Bij overlijden kan de langstlevende partner van een tweerelatie – mits voldaan wordt aan de fiscale definitie – een vrijstelling krijgen tot maximaal € 600.000. De nieuwe wet kent niet meer de vrijstelling voor meerrelaties.

Naast de echtgeno(o)t(e) en de geregistreerde partner kan onder voorwaarden ook de ongehuwde, niet-geregistreerde partner in aanmerking komen voor de partnervrijstelling, indien:

- de partner niet is een bloedverwant in de rechte lijn, bijvoorbeeld ouder – (klein)kind (uitgezonderd het meer-

derjarig kind dat in het jaar voorafgaand aan het overlijden mantelzorg verleent aan de ouder of andersom);

- de partner meerderjarig is en op het moment van overlijden tenminste zes maanden een gezamenlijke huishouding heeft gehad met een inschrijving in de basisadministratie van de gemeente.